

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 254. An ergo illa, quæ quis contra se in tortura fatetur, non debeant semper censerī vera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

plerumque sunt ferociores, toleratâ torturâ se probant innocentes: ex quibus patet torturam esse fragile & periculosum medium administrandæ justitiæ.

1456

Q. 254. An ergo illa, quæ quis contra se in tortura fatetur, non debeant semper censerî vera. R. Censerî debere putant aliqui, 1. Quia credibile non est hominem in causâ mortis mentiri contra se ipsum, sic enim peccaret mortaliter, occidens se ipsum. 2. Quia alioqui vacillant omnia judicia, si ex illis, quæ in tortura dicuntur, tanquam veris, non liceat procedere. 3. Alioquin meliùs tolleretur usus torturæ, si confessione per eam extortâ niti non liceret. Oppositum tenendum est cum *Spe* dub. 28., & constat ex dictis n. 1455., quia nempe sunt pluri mi homines, qui malint mortem quàm torturam longiorem aut iteratam sustinere, ideoque affirmant, quidquid Judex inquirat: hinc *R. ad 1.* esse aliquorum sententiam, uti n. 1523. dicitur, quòd talis homo contra se vel alium falsò asserens crimen non peccet mortaliter: sed dato, quòd mortaliter peccet, an nunquam homo volet mortaliter peccare ad evitanda intolerabilia tormenta, cum sæpe peccet ob brevem voluptatem vel leve commodum temporale? Certè testatur *Spe* d. 20. fuisse nonnullos, qui crimina sibi aut aliis imposita, cum torquerentur, revocare noluerint metu novæ torturæ, etiam si diceretur ipsis alioqui æternùm damnandos, quia nempe præsens dolor videbatur illis intolerabilis: ego de me fateor, inquit *Spe*, non dubitarem mox ipso initio reum me cuiuscumque maleficii statuerè, & mortem potius quàm tantos cruciatus amplecti. *Ad 2.* Permitto ex illis, secundùm se, certò procedi non posse. *Ad 3.* *Spe* d. 29. concedit ass., nisi eæ adhibeantur cautelæ, ut torquendis non censeatur imponi necessitas dicendi id, in quod Judex inquit.

inquiri. Rectè addit Spe Rat. 14. cogentibus tormen-
tis incredibile dictu est, quanta de seipsis, quanta de
aliis mentiantur; quidquid tandem verum esse tor-
toribus placuit, id verum est, ad omnia annuunt tor-
tura, & cum deinde revocare non audeant, morte
omnia obfignantur: scio, quid loquar, & ad judi-
cium illud provoco, quod vivi mortuique præstolan-
tur. Denique in fine conversus ad Iudices ait, quid
tam sollicitè maleficos quarimus? Heus Iudices o-
stendam extemplo, ubi sint; agite, capite Capucinos,
Iesuitas, Religiosos omnes & torquete, fatebuntur;
si qui negant, repetite ter, quater, fatebuntur; si
adhuc obstinati sunt, exorzisate, detondete, utun-
tur maleficio, obdurat eos demon, vos procedite,
tandem dabunt manus: tunc si plures vultis, rapite
Ecclesia Prælatos, Canonicos, Doctores, fatebun-
tur; nam quid miseri illi & delicati? quomodo
subsistent? quòd si adhuc plures vultis, vos ipsos ego
torsero, & me vos deinde, non diffitebor, quod vos
fassi eritis, sic omnes magi sumus. Et idem est de
aliis criminibus.

Obj. 1. Frustra hæc & similia oblatrari à Theo-
logis, ad quos ista non spectant, & qui rebus istis
non studuerunt. 2. Iudices habere leges, & praxin
esse contrariam. 3. Si ista observari debeant, Iudices
non posse procedere. R. ad 1. Munus est etiam Theo-
logorum, latratu suo excitare Iudices, si nimis arctè
dormiant: neque jura à solis civilistis lecta sunt, sed
à Theologis studiosè conferuntur cum jure naturæ
& recta ratione. Ad 2. Sicuti Iudices urgent contra
reos rigorem aliquarum legum, ita in conscientia
tenentur illis permittere favorem aliarum, etiam si
per accidens etiam nocentes dimittant: praxis verò
eos non excusat, si sit contraria juri naturæ & rectæ
rationi. Ad 3. Ubi procedere non possunt, sistant,

nam judicia instituta sunt, non ad plectendos tantum nocentes, sed ad propugnandos innocentes, & melius est 20. nocentes dimitti, quam unum innocentem occidi. Hæc sint semel dicta pro semper, nam objectiones illæ etiam circa seqq. sæpissime re-geruntur.

1457

Q. 255. An & quando tortura repeti possit. R.

§. I. Posse aliquando repeti, constat ex l. 16. ff. de quæstion., *Repeti posse quæstionem* (id est, torturam) *Divi Fratres rescripserunt*: attamen illum, qui tertio tortus & fassus, post torturam semper revocavit, debere dimitti, docent, præter citatos à *Busenb.*, *Tholos.* *Gom.* & alii plurimi cum *Delrio* l. 5. s. 9. & *Farinac.* l. 5. q. 38. n. 96., ubi Judices qui ultra procedunt, vocat carnifices: imò *Spe* d. 21. docet eum, qui bis tortus bis revocavit, etiam esse dimittendum, quia etiam tunc præsumi debet fuisse coactum vi tormentorum morte graviorum.

1458

§. II. Semel tortum, si non sit confessus, non posse iterum torqueri sine novis urgentissimis indiciis, docent *Clarus*, *Mench.* *Tholos.* *Farin.* *Dinus*, *Alber.* *Villal.* *Silv.* *Az.* *Less.* aliique Juristæ & Theologi communiter, & habetur l. *unius*, 18. ff. de quæstion. *Reus evidentioribus argumentis oppressus repeti in quæstionem potest, maxime si in tormenta animum corpusque duraverit*, id est, uti explicant *Farin.* n. 77. *Delrio*, *Spe* supra aliique multi, nunquam est iteranda tortura, nisi superveniant indicia nova, & diversi generis, & prioribus evidentiora, & nisi reus sit adeo fortis & robustus, ut animo & corpore ad priora tormenta perduraverit: Ratio est, quia priora indicia iisque similia sunt per torturam purgata, & cum reus jam sit eousque declaratus innocens, major causa requiritur iterum rapiendi ad tormenta; & cum etiam sit viribus debilior,